

- Sorting reports for medical files (continued)
- Cleaning a wound with a swab

מיון תוצאות של בדיקות (המשך)

א. שו"ת ציין אליעזר חלק יב סימן לה

מעיקרא דדינא לא מצינו בחז"ל ברמב"ם ובטור ושו"ע דינא דאיסור בורר כי אם על אוכלין, ובדברים המתערבים, ויתרה מזאת מצינו בירושלמי בפ"ז דשבת ה"ב דכשאמר דעל דעתיה דחזקיה שם איכא איסור בורר אפילו עיגולין מן גוא עיגולין, אפילו רמונים גן גוא רמונים, [אף על פי שהן גדולים וניכרין, פ"מ וקה"ע] חזר ושאל ע"ז: או כיני אפילו בני נש מן גוא בני נש, וכדמפרשים הפ"מ והקה"ע שהשאלה היא בתמיה, דאם כן אפי' בני אדם מתוך בני אדם אסור לברר ולקרוא אותם לדעת חזקיה יעו"ש.

ורק מבית מדרשו של רבינו הט"ז ז"ל הוציאו הבאים אחריו ללמוד דאיכא איסור בורר אפילו בשאר דברים, דבסי' שי"ט ס"ק י"ב כותב וז"ל: "בפרק כ"ג כתבו התוס' "היו לפניו ב' מיני אוכלים" [ולא סתם "מינים"] גרסו' כו" עכ"ל. ונראה לכאורה דר"ל דאין שייך ברירה אלא במידי דאוכל, אבל בשאר דברים כגון לברור כלי מתוך כליים אין שייך בזה איסור ברירה, וכ"מ מכל הנזכר באיסור בורר נקטוה במידי דאכילה, וע"כ לא נקט התנא סתם "היו לפניו ב' מינים" אלא אוכלים דוקא. אלא דאיתא בגמ' אח"כ שם "אמר רבא: האי מאן דעביד חביתא חייב משום ז' חטאות", וחשיב רש"י בורר ביניהם, דהיינו בורר הצורות הגסות מתוכן [מן רגבי אדמה] כו', וא"כ צ"ל הא דכתבו התוס' 'מיני אוכלין' גרסין, לרבותא דאפי' באוכל מתוך אוכל אמרינן דהנשאר הוה פסולת. עכ"ל הט"ז. ומדבהוה אמינא מזכיר הט"ז לדוגמא לשאר דברים כגון לברור כלי מתוך כליים, ומסיק דיש איסור בורר גם בשאר דברים, הוציאו כמעט כל הבאים אחריו ללמוד מתוך דבריו דדעתו שיש איסור בורר גם בכרירת כלי מתוך כליים, וכן ה"ה בבגד מתוך בגדים, ופסקו כמותו..

ניקוי פצע

ב. שו"ת ציין אליעזר חלק ט סימן יז - קונ' רפואה בשבת פרק ב: לג

לדברי בפ"ד אות י"א שכתבתי לענין טבילת הצמר גפן במי-בורית לניקוי מקום הזריקה, דאין לחוש בזה לאיסור סחיטה בהיות שזורקים חתיכת הצמר גפן לאשפה והנוזל הנסחט הולך ג"כ לאיבוד וכו' (ולכן אין בכה"ג לא משום סחיטה תולדת מלבן ולא משום סחיטה תולדת דש). מעיר כת"ר [ר' שלמה זלמן אוירבער], דמאי מהני מה שזורק אח"כ את הצמר גפן? והרי בתחלה הוא סוחט ממנו מים לנקות את המקום ואין לך צורך גדול מזה, ומה טעם חשיב ליה מר כאילו הנסחט הולך לאיבוד? ע"כ.

ולא אבינן. הרי בדברי שם הדגשתי דהוא זה מפני שמשום צורך ניקוי המקום מספיק טיפה כזאת אשר לא תביא בכנפיה כלל לידי סחיטת הצמר גפן, וניקוי המקום יעשה בדרך העברה בעלמא של טיפת הרטיבות על פניו, ורק עמה נשאב מהמי-בורית עוד כמה וכמה טיפות, שא"א לדקדק שלא יושאבו יחד אתה, והן המה היכולות להביא [או המביאות] לידי הסחיטה. ולכן כתבתי הנימוק שהנוזל הנסחט הזה הולך לאיבוד יחד עם יתר הנימוקים שאני כותב שם בזה, ובסיכומי ההלכות שם בפ"ד סעי' כ"ג הוספתי להביא מ"ש להתיר בכזה גם בספר שו"ת אגרות משה כיעו"ש.

ג. רמב"ם הלכות שבת פרק כב: טו

ואין מקנחין בספוג א"כ יש לו בית אחיזה שלא יסחוט

השגת הראב"ד: ואין מקנחין בספוג אלא אם כן יש לו בית אחיזה שלא יסחוט. א"א הצרפתים (עי' רש"י שבת קמג ד"ה אין מקנחים) מפרשים כן. וקשיא לי: כי יש לו בית אחיזה מאי הוי? אי אפשר לקנח בלא סחיטה! ואני אומר כיון שיש לו בית אחיזה הוה ליה כצלוחית מלאה מים שמריק ממנה מים אבל כשאין לו בית אחיזה הוה ליה כבגד ואסור לסחוט.

ד. אגלי טל, דש יא

הסוחט את הבגד להוציא ממנו משקין שנבלעו בו חייב משום דש. במה דברים אמורים? בבגד פשתן או צמר גפן וכיוצא בו שהוא גידולי קרקע. אבל בגד שאינו גידולי קרקע פטור.

ה. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן ע

בדבר לשרות נייר במים לקנח את השלחן וכדומה...

מסתבר דבנייר אין להחשיב זה לסחיטה, דלא נבלע בתוך הנייר. ואף שעכ"פ יש לאסור מדרבנן דהא גם בשיער שודאי לא נבלע אסור מדרבנן כדאיתא במ"מ פ"ט משבת הי"א, מ"מ כיון דאינו בתוך כלי, וגם אין דרך לסחוט מים מנייר כלל, לא לצורך המים ולא למלבן ואינו מתכוין לזה, יש להתיר.